

Akwụkwọ Daniel — Otu Nari na Iri Anọ

Nkwa Ikpeazu: Ikpughe Orụ Ilaija Tupu Ụbọchị nke Onyenwe anyị

Jeff Pippenger

2024-03-16

Nkwa-ikpeazu nke Agba Ochie bụ na tupu nnukwu ụbọchị ahụ dị egwu nke Onyenwe anyị abia, Ilaija ga-abia.

Chetanu iwu nke Mosis, ohu m, nke m nyere ya n'Horeb maka Israel niile, ya na ukpuru na ikpe nile. Lee, aga m ezitere unu Ilaija onye amuma tupu ụbọchị ukwu ahụ na nke dị egwu nke Onyenwe anyị abia: O ga-eme ka obi ndi nna laghachikwute umu ha, meekwa ka obi umu laghachikwute ndi nna ha, ka m ghara ibia tie uwa ahuhu site n'onu. Malakai 4:4-5.

Ilaija ahụ nke na-abia tupu “ụbọchị ukwu ahụ na nke dị egwu nke Onyenwe anyị,” bụ onyeoziri n'otu n'otu, burukwa kwa ngaghari ahụ nke jikotara ya na ozi onyeoziri ahụ na-ekwusa. Ya mere, Ilaija ahụ e zitere bụ otu nari puku na iri anọ na anọ ahụ ndi na-atọ onwu uto, di nnoo ka Inok na Ilaija na-anochi anya ya. Ha bu ndi ahụ a na-ebuli elu dika okoloto n'oge iwu Uka nke Sode na-abia ngwa ngwa.

E gosikwara Ilaija nke ụbọchị ikpeazu site n'aka Jon Onye Na-eme Baptizim, ma Jon anochiteghi puku mmadu otu nari na iri anọ na anọ. O nochiri anya ndi ahụ na-esonye n'otu mmeghari ahụ ma nabata ozi nke onye-oziri nke ụbọchị ikpeazu, ndi a ka ochichi popu na-egbu n'oge nsogbu nke iwu Sode nke na-amalite site n'iwu Sode nke na-abia nso, ma kwusi mgbe Maikel biliri oto, ochichi popu eruteekwa ogwugwu ya n'enweghi onye ga-enyere ya aka.

A na-anochi anya Ilaija n'Ugwu Kamel, a na-anochikwa anya Jon n'ulo oriri nke Herod. Ndi akaebe abuo ahụ nke akuko ihe mere eme na-akowaputa otu abuo nke ndi Chineke n'ubochi ikpeazu, dika e sere ha n'Isi nke asaa nke Mkpughe. Nari puku na iri anọ na anọ ahụ na oké igwe mmadu ahụ na-adaba n'ahiri na Ugwu Kamel na emume ụbọchị omumu Herod. Ahiri amuma abuo ahụ na-enye ebe ntuka siri ike iji nlezianya mata akuku ndi mejuputara isi nke asato, ya bu, nke sitere n'ime isi asaa ndi ahụ n'Mkpughe iri na asaa, n'ezuru ezu nke nkowa amuma iji mee ka o doo anya otu na ihe kpatara ya ji buru na onye isi ala ikpeazu ahụ, onye bu isi ala nke asato nke sitere n'ime asaa ahụ, na-agho nnukwu ochichi aka ike nke United States n'ime mmeghari ikpeazu nke alaeze nke isii nke amuma Akwukwo Nso.

N'iwu Sode ka a na-emezu njiko ahụ nke akuku ato.

“Site n'iwu e nyere n'ike nke na-eme ka e guzobe ochichi Papacy n'izo ukwu n'Iwu Chineke, mba anyi ga-ekewapu onwe ya kpamkpam n'eziri omume. Mgbe Protestantism ga-agbatu aka ya gafee oghere ahụ iji jide aka nke ike Rome, mgbe o ga-agafekwa n'elu olulu miri emi ahụ iji soro Spiritualism kpakoo aka, mgbe kwa, n'okpuru mmetuta nke njiko a okpukpu ato, ala anyi ga-aju ukpuru o bu na nke Iwu Ncheta ya dika ochichi Protestant na nke republik, ma kwadebe uzọ maka igbasa ugha na aghugho papal, mgbe ahụ anyi puru imata na oge eruola maka oru ebube ahụ Setan na-arụ, nakwa na ogwugwu adila nso.” Testimonies, volume 5, 451.

Ma n'ihe atụ a, e nwere usoro, usoro ahụ kwa bụ isiokwu nke okwu sitere n'ike mmụọ nsọ. Ọ bụ ihe omume na-eme n'oge iwu ahụ, nke n'otu nghọta bụ otu ihe omume pụrụ iche, ma n'ezikwu ọ bụ usoro ihe omume e ji nlezianya dị ukwu hazie. N'oge "iwu" ahụ, United States akwụsị ịbụ alaeze nke isii n'amụma Akwụkwọ Nso, nke pụtara na ọ bụ n'ebe ahụ ka alaeze nke asaa malitere, ma alaeze nke asaa ahụ kwekọrọ inye anụ ọhịa ahụ alaeze ha. Mgbe e meriri onye amụma ụgha ahụ, dragon ahụ ewere ọnọdụ ya, ma ozugbo o nye anụ ọhịa ahụ ọkara alaeze ya.

N'elu Ugwu Kamel, e nwere ndị amụma Beal narị anọ na iri ise, ma n'ebe ahụ kwa e nwere ndị amụma nke ogige arụsị narị anọ, ndị nọ na Sameria na-eri nri n'ọtụtụ Jizibel.

Ugbu a, ya mere, ziga ozi, kpọkọtakwa m Izrel dum n'ugwu Kamel, na ndị amụma Beal narị anọ na iri ise, na ndị amụma nke asherah narị anọ, ndị na-eri nri n'elu tebul Jezebel. 1 Ndi Eze 18:19.

Elaija kọwara esemokwu ahụ n'Ugwu Kamel dị ka arụmụka, ọ bughị naanị ajujụ banyere onye bụ ezi Chineke, kama kwa na ọ bụ arụmụka banyere onye bụ ezi onye-amụma.

Mgbe ahụ, Elaija siri ndị mmadụ, Mụ onwe m, naanị m, ka fọduru dị ka onye amụma nke Onyenwe anyị; ma ndị amụma Bel bụ ndị ikom narị anọ na iri ise. 1 Ndi Eze 18:22.

Mgbe e ji ọkụ nke si n'eluigwe gbadata repia àjà Iaija, ọ gara n'ihu jiri aka ya gbuo ndị amụma Beal narị anọ na iri ise ahụ.

Iaija siri ha, Jidenụ ndị amụma Bel; ekwela ka ọbuna otu n'ime ha gbanahụ. Ha we jide ha: Iaija wee kpọda ha n'iyi Kishon, gbuo ha n'ebe ahụ. 1 Ndi Eze 18:40.

Bel bụ chi ụgha nke nwoke, ndị amụma narị anọ nke ọhịa nsọ ahụkwa, ndị ka nọ n'aka Jezebel, na-eri nri n'ụlọ oriri ya n'obodo Sameria, bụ ndị amụma nke chi nwanyị ahụ, Ashtaroth. Chi nwanyị ahụ lanariri mgbukpọ Elaija gburu ndị amụma Ugwu Kamel.

"Ndị mmadụ nọ n'elu ugwu ahụ dakpuo onwe ha n'ala n'egwu na n'itunanya n'ihu Chineke ahụ a na-adighi ahụ anya. Ha apughị ilekwasi anya n'okụ ahụ na-enwu gbaa, na-erepia erepia, nke e si n'Eluigwe zite. Ha na-atụ egwu na a ga-eripia ha n'ihị ndapụ-isi ha na mmehie ha. Ha jiri otu olu tie mkpu, olu nke dara ụda n'elu ugwu ahụ, ma kwughachi n'ugwu dị n'okpuru ha n'idi doo anya di egwu, si, 'Jehova, ọ bụ Chineke; Jehova, ọ bụ Chineke.' N'ikpeazu, e tetara Izrel ma wepukwa ya n'aghughọ. Ha huru mmehie ha na etu ha siri mebie nsopuru Chineke nke ukwu. Iwe ha wee bilie megide ndi amuma Beal. N'egwu di ukwu, Ehab na ndi nchujà Beal huru ngosiputa itunanya ahụ nke ike Jehova. A nukwara ozo, n'okwu iwu na-enye atụ egwu, olu Iaija na-agwa ndi mmadu, si, 'Jidenụ ndi amuma Beal; unu ekwela ka ọbuna otu onye n'ime ha gbapụ.' Ndi mmadu ahụ wee di njikere irube isi n'okwu Iaija. Ha jidere ndi amuma ughha ndi ahụ bụ ndi duhieworo ha, wee kpoga ha n'iyi Kishon, ebe ahụ ka Iaija jiri aka ya gbuo ndi nchujà ndi a na-efe arusi." Review and Herald, October 7, 1873.

Ugwu Kamel na-anochi anya iwu Uka Uka ubochi Sonde nke na-abia n'oge na-adighi anya na United States. Ọ bụ mgbe ahụ ka a na-ebuli ọkọloto nke otu narị puku iri anọ na anọ ahụ (nke Iaija nochiri anya ya) elu. Ọ bụ n'ebe ahụ ka a na-egosiputa mpi Protestant nke ezi-okwu n'uzo doro anya n'itunyere ya na mpi Protestant adigboroja ahụ, onye nọ na Sameria, na-eri nri Jezebel. Ọ bụ

n'ebe ahụ ka mpi Republican ahụ nke ghorola mpi nke ma ụka ma ochichi ka o na-eduga ruo n'Ugwu Kamel na-abia na njedebe ya dika alaeze nke isii nke amuma Baijul. Ihe foduru mgbe ahụ bu Ahab, na mba ya nke okpukpu iri, na Jezebel, onye nowo na-ezo onwe ya na Sameria, ka o na ndi Protestant ndi dapuru n'okwukwe na-eri nri. A gwula alaeze nke isii, mgbe ahukwa ka mmiri ozuzo na-abia n'enweghi tuo.

N'emume ncheta omumu Herod, Ilaija, nke Jon Baptist na-anochi anya ya, no n'ulo mkporo ndi Rom na-eche ntohapu ma o bu onwu. E nweghi ndi amuma Bel jiri mezu egwu aghughu ahụ, naani Salome, nwaanyi nwa Jezebel. Herod na ndi enyi ya nke eze enwo mmanya Babilon, n'ihi na ubochi omumu ya na-anochikwakwa iwu Uka, mba nile wee malite inu mmanya Babilon na Septemba 11, 2001, ogologo oge tupu iwu Uka ahụ nke na-abia n'oge na-adighi anya.

Mgbe ihe ndi a gasiri, ahuru m mmuo ozi ozo ka o si n'elugwe ridata, onye nwere nnukwu ike; e wee mee ka uwa nwee ihè site n'ebube ya. O wee tie mkpu n'ike, n'oke olu, si, Babilon ukwu ahụ adaala, adaala, o ghowokwa ebe obibi nke ndi mmuo ojo, na ebe e jidere mmuo o bua ruru aru, na onu ulo nke nnunu o bua na-adighi ocha ma buru nke a kporo asi. N'ihi na mba niile anwo mmanya nke iwe nke ikwa iko ya, ndi eze nke uwa soro ya kwaa iko, ndi ahia nke uwa esitewokwa n'uba nke ihe utu ya baa ogaranya. Mkpughe 18:1-3.

A mezuru amaokwu ato ndi a mgbe e kwatuworo nnukwu ulo ndi ahụ di na New York, ya bu, ulo elu ejima ahụ, site n'imetu aka nke Chineke.

“Ugbu a, o bu okwu m kwuputara na a ga-eji ebili mmiri ukwu sachapu New York? Nke a abughi ihe m kwuru mgbe o bu. Agwara m, dika m no na-ele nnukwu ulo ndi ahụ a na-ewu elu n'ebe ahụ, ulo n'elu ulo, si, ‘Lee ihe omume di egwu ga-eme mgbe Onye-nwe anyi ga-ebili ima jijiji uwa nke ukwu! Mgbe ahụ ka a ga-emezu okwu nke Mkpughe 18:1-3.’ Isi nke iri na asato dum nke Mkpughe bu ido aka na nti banyere ihe na-abia n'uwa. Ma enwetaghị m ihè puru iche gbasara ihe na-abia n'elu New York, naani na amaara m na otu ubochi a ga-akwatu nnukwu ulo ndi ahụ di n'ebe ahụ site n'itughari na itughari ozo nke ike Chineke. Site n'ihè e nyere m, amaara m na mbibi di n'uwa. Otu okwu sitere n'onu Onye-nwe anyi, otu mmetu nke ike ya di ukwu, ulo ndi a di aru nke ukwu ga-ada. Ihe omume ga-eme nke idi egwu ha kariri ihe anyi puru iche n'echiche.” Review and Herald, July 5, 1906.

Iwu Sonde nke na-abia n'oge na-adighi anya ka e ji olu nke abuo nke Mkpughe isi nke iri na asato nochie anya, o na-anochitekwa Ugwu Kamel nke Ehab, na emume ubochi omumu Herod. Herodias, onye bukwu Jezebel, anoghi n'emume mmanya Herod, dika Jezebel anoghi na Ugwu Kamel. Ruo iwu Sonde, e chefuru ya n'ime afu iri asaa ahụ nke ihe nnochianya ya n'oge ochichi anu ohia nke uwa, alaeze nke isii nke amuma Baijul. Mgbe Jezebel natara onya ya na-egbu egbu n'afu 1798 na 1799, alaeze nke isii (United States) malitere oge ya di ka alaeze nke isii nke amuma Baijul. Mgbe alaeze nke isii kwusiri, o ga-aloghachi, malite ibu abu ya di iche iche, ma soro mba niile nke uwa kwa iko.

E ji amuma malitere abu ikwa iko na mmanya ya na Septemba 11, 2001, ma nke ahụ bu naani oge nkwaadebe, dika afu iri ato ahụ site na 508 ruo 538 nochiri anya ya, oge mbu o noduru n'ocheeze. Ruo n'iwu Sonde, mgbe alaeze nke isii ga-anwu n'aka Ilaija, e zoro ya na Sameria. N'oge ahụ, a

na-ejide Jón Baptist n'ụlọ mkpọrọ ya, na-eche ma a ga-anaputa ya ma o bu onwu.

Herod na ndi enyi ya a ma ama nubiri onwe ha mmanya Babilon, mgbe Salome, ada Herodias (Jezebel), mere igba egwu ya nke juputara n'ido aka na nti n'uzo na-akpali aguu mmekohu nke ukwu, Herod wee gosi ochicho ya juputara n'aguu mmekohu na n'ikwa iko n'etiti ndi ikwu. O dotara ya kpamkpam n'ime mmeghari aguu mmekohu nke ada nwunye ya, ya mere o kwere ya nkwa inye ya ruo okara alaeze ya.

Ma mgbe ubochi di mma biara, mgbe Herod n'ubochi omumu ya mere oriri nye ndi nwe ya, ndi isi agha, na ndi a ma ama nke Galili; ma mgbe ada nwanyi Herodias ahụ batara, gbaa egwu, ma mee Herod na ndi ha na ya nodu ufo, eze ahụ gwara nwata agboghohu ahụ, Si m ihe obula i choro, m ga-enye gi ya. O wee nuo iyi nye ya, si, Ihe obula i ga-ario m, m ga-enye gi ya, ruo okara nke alaeze m. O wee puo, si nne ya, Gini ka m ga-ario? O wee si, Isi Jon Onye-na-eme-baptizim. O wee bia ozugbo n'ihu eze ahụ n'iso oso, rio ya, si, Achoro m ka i nye m ugbo a n'efere isi Jon Onye-na-eme-baptizim. Eze ahụ wee nwee nno mwute; ma n'ih iyi o nuru, na n'ih ndi ha na ya nodu, o choghi iju ya. Ozugbo ahụ eze ahụ zigara onye-ogbugbu, nye iwu ka e wetara isi ya: o gara bee ya isi n'ulo mkporo, Wee bute isi ya n'efere, nye ya nwata agboghohu ahụ: nwata agboghohu ahụ wee nye ya nne ya. Mak 6:21–28.

Olu mbu nke Mkpughe isi nke iri na asato dara na Septemba 11, 2001, olu nke abuo kwa na-ada n'iwu Uka gbasara Sode nke na-abia n'oge na-adighi anya. N'akuko ihe mere eme nke e gosiputara n'ime Jon isi nke isii, olu mbu nke afo 2001 bu olu nke Kraist na-agwa ndi na-eso uzo Ya na ha aghaghi iri anu ahụ Ya ma nuo obara Ya, n'ih na O bu Ezi Achicha nke Eluigwe. Oge ahụ malitere na Galili ma kwusi n'isachapu ndi na-eso uzo Ya ndi si n'ebe O no laa azu n'ime Jon isi nke ISII, amaokwu nke IRI ISII NA ISII. Akuko ihe mere eme ahụ malitere na Galili site n'ule gbasara nri, ma kwusi na mmejuputa akara nke anu ohia ahụ, dika e sere ya onyinyo n'onuogu aha popu ahụ, nke bu ISII, ISII, ISII. Galili putara "ebe mgbanwe," ma Septemba 11, 2001 bu "ebe mgbanwe" amuma (Galili), ubochi omumu Herod kwa so n'aka ndi ndu Galili. Ma olu mmalite nke Mkpughe isi nke iri na asato, ma olu njedebe nke Mkpughe isi nke iri na asato, a na-anochi ha abuo anya site na Galili, nke bu ebe mgbanwe.

"E nwere ihe mmuta a ga-amuta site n'akuko ihe mere eme nke oge gara aga; a na-akpokwa nti n'ih ndi a, ka mmadu nile wee ghota na Chineke na-aru oru n'otu ahiri ahụ ugbo a dika O na-aruworo ya mgbe nile. A na-ahụ aka Ya n'oru Ya na n'etiti mba nile ugbo a, otu ahụ ka a na-ahuworo ya kemgbe e bu uzo kwusaa ozi oma nye Adam n'Ide.

"E nwere oge ufodu nke bu ihe ntughari n'akuko ihe mere eme nke mba di iche iche na nke nzuko. N'ime nlekota amamihe Chineke, mgbe nsogbu ndi a di iche iche rutere, a na-enye ihè kwesiri ekwesị maka oge ahụ. O buru na a nabata ya, e nwere oganihu nke mmuo; ma o buru na a ju ya, ndakpo nke mmuo na mbibi nke okwukwe na-esote. Onye-nwe n'Okwu Ya ekpughewo oru ugu ike nke ozi-oma dika e siri ruo ya n'oge gara aga, ma dika a ga-esi ruokwa ya n'odinihu, ruo n'agha ikpezu ahụ, mgbe ndi nnoch i anya Setan ga-eme mmeghari ha ikpezu di itunanya." Bible Echo, August 26, 1895.

Galili n'afu 2001, na Galili n'oge iwu ubochi Sode na-abia n'oge na-adighi anya, na-akowa mgbe a na-awusa ihè nke mmiri ozuzo ikpezu. N'afu 2001, o bu awusawusi a turu n'ogo; ma n'olu nke

abuo, a na-awusa ya n'enweghi atu, di ka e si nochite ya anya n'awusawusi di ukwu ahụ nke mere mgbe Ilaija gburu ndi amuma Beal, nke mere n'oriri ubochi omumu Herod. Ubochi omumu Herod na-egosi omumu nke alaeze nke asaa nke amuma Akwukwo Nso, nke na-eso ozugbo onwu nke alaeze bu ya uzo. United States malitere ichi n'afọ 1798, n'oge onwu nke alaeze nke ise; ma n'oge onwu nke ndi amuma Beal, ubochi omumu nke alaeze nke asaa eruola. A na-anochi anya alaeze nke asaa ahụ site n'alaeze ugboro iri nke ugwu nke Ehab, nakwa site n'aka Herod, onye nnochichi anya alaeze ugboro iri nke ugwu nke Rome ndi ogo mmuo.

Mpi iri ahụ i huru, ha ga-akpo nwanyi akwuna ahụ asi, ha ga-emekwa ka o buru ihe togboro n'efu na ihe gba oto, ha ga-erikwa anu ahụ ya, werekwa oku kpo ya oku. N'ih na Chineke etinyewo n'ime obi ha ime uche Ya, na idi n'otu, na inye alaeze ha nye anu ohia ahụ, ruo mgbe okwu Chineke ga-emezu. Nwanyi ahụ i huru bukwa nnukwu obodo ahụ, nke na-achị ndi eze nke uwa. Mkpughe 17:16–18.

Herod kwetara imezu iyi o nuru nye Salome, ma nye ya isi Jon, e wee gosi iyi ya dika nke ruru okara alaeze ya. Ndi eze iri nke Mba Ndi Di n'Otu, n'agbanyeghi na ha kporo akwuna ahụ asi, kwetara inye alaeze nke asaa ha nye isi nke asato ahụ, nke sitere n'isi asaa gara aga. Ha kwetara n'otu alaeze nke e hiwere n'elu njikota nke Ochichi uwa nile, ebe a na-ejikota ya na Uka ya nke uwa nile. Ma alimdi na nwunye ahụ bu alimdi na nwunye Latin, o bughị alimdi na nwunye Bekee, n'ih na a na-anochi anya alimdi na nwunye ha site n'"nwanyi" ahụ nke na-achị "ndi eze." N'alimdi na nwunye Latin, ezi-na-ulo na-edebe aha-nna nwanyi ahụ, o bughị nke nwoke ahụ, ma aha alimdi na nwunye a nke akuku abuo mejuputara bu akuku di mkpa nke akuko amuma ahụ.

"Ndi eze na ndi ochichi na ndi govano etinyewo n'ahu ha akara nke onye ahụ na-emegide Kraist, a na-anochitekwa ha anya dika dragon ahụ nke na-aga ibu agha megide ndi nso—megide ndi na-edebe iwu nile nke Chineke, ndi nwekwara okwukwe nke Jizos." Testimonies to Ministers, 38.

Anyi ga-aga n'ihu n'omumu a n'isiokwu na-esote.

Okwu ahụ Aizaja nwa Emoz huru banyere Juda na Jerusalem. O ga-erukwa n'ubochi ikpeazu, na ugwu ulo nke Onyenwe anyi ka a ga-eguzobe n'elu ugwu di iche iche, a ga-ebulikwa ya elu kariya ugwu nta nile; mba niile ga-asobata n'ebe ahụ. Otutu ndi mmadu ga-aga si, Bianu, ka anyi rigoo n'ugwu nke Onyenwe anyi, n'ulo Chineke Jekob; o ga-akuzikwa anyi uzo ya, anyi ga-ejekwa ije n'uzo ya: n'ih na n'ime Zayon ka iwu ga-esi puta, na okwu nke Onyenwe anyi site na Jerusalem.... N'ubochi ahụ umu nwanyi asaa ga-ejide otu nwoke, na-asi, Anyi ga-eri achicha nke anyi, yikwasikwa uwe nke anyi: naani ka a kpo anyi aha gi, iji wepu ihere anyi. N'ubochi ahụ alaka nke Onyenwe anyi ga-ama mma, juputakwa n'ebube, mkpuru nke ala ga-adikwa mma nke ukwu, burukwa ihe a na-achosi ike nye ndi ahụ gbanahuru n'Izrel. O ga-erukwa na onye foduru na Zayon, na onye nke foduru na Jerusalem, ka a ga-akpo onye nso, ya bu, onye o bu e dere n'etiti ndi di ndu na Jerusalem: mgbe Onyenwe anyi sachapuru unyi nke umu nwanyi Zayon, sachapukwa obara Jerusalem n'etiti ya site na mmuo ikpe, na site na mmuo oku. Aizaja 2:1–3, 4:1–4.